Seat No. : 21

NG-101

November-2019

B.Com., Sem.-I

CC-103 : Accountancy-I
(New)

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (A) અમદાવાદના અશોકભાઈએ રાજકોટના રસીકભાઈને તા. 01/10/18ના રોજ 300 સાયકલ આડતથી વેચવા મોકલ્યા. દરેક સાયકલની મૂળકિંમત ₹ 1,260 હતી. પરંતુ કાચુ ભરતિયુ ભરતિયા કિંમત પર 25% નફો દર્શાવે તે રીતે બનાવવામાં આવ્યું. **14**

એ જ દિવસે અશોકભાઈએ નીચે મુજબ ખર્ચા કર્યા.

ગાડાભાડું ₹ 1,000

નૂર ₹ 1,500

વીમા પ્રીમિયમ ₹ 5,000

એ જ દિવસે રસીકભાઈએ ₹ 2,47,350નો બેન્ક ડ્રાફ્ટ અશોકભાઈને મોકલ્યો.

તા. 31/03/19ના રોજ રસીકભાઈએ વેચાણ આંકડો અને ઘેવી રકમનો બેન્કડ્રાફ્ટ મોકલી આપ્યો.

તેમણે વેચાણ આંકડામાં જણાવ્યું હતું કે

(1) તેમણે 150 સાયકલ દરેક ₹ 1,850ની કિંમતે રોકડેથી વેચી.

(2) તેમણે 80 સાયકલ દરેક ₹ 2,000ની કિંમતે રમણને શાખ પર વેચ્યા.

(3) તેમણે 40 સાયકલ દરેક ₹ 1,900ની કિંમતે અશ્વિનને અશોકભાઈની ભલામણ અને જવાબદારીથી વેચ્યા.

(4) રસીકભાઈએ નીચે પ્રમાણે ખર્ચા ચૂકવ્યા હતા.

જકાત ₹ 4,500

ગાડાભાડું ₹ 1,500

વેચાણ ખર્ચા ₹ 875

(5) રમણ અને અશ્વિન નાદાર જાહેર થયા અને તેમની પાસેથી 60% રકમ વસૂલ કરી શકાઈ.

(6) રસીકભાઈ વેચાણ પર 5% આડત અને ઉધાર વેચાણ પર 2% આસામી આડત મેળવવા હકદાર છે.

ઉપરની માહિતીને આધારે અશોકભાઈના ચોપડામાં તૈયાર કરો :

(a) આડતમાલ ખાતું

(b) આડતિયા રસીકભાઈનું ખાતું

અથવા

(1) મુંબઈની સિટીઝન કંપની અમદાવાદના શાહ એન્ડ બ્રધર્સને ₹ 300ની કિંમતનો એક એવા 1,000 કેલ્ક્યુલેટર્સ આડતથી વેચવા મોકલે છે. સિટીઝન કંપની નૂરના ₹ 20,000, મજૂરીના ₹ 2,000 અને વીમા ખર્ચના ₹ 1,000 ચૂકવે છે.

રસ્તામાં આગ લાગતા 100 કેલ્ક્યુલેટર્સ બળી ગયા અને સંપૂર્ણ નાશ પામ્યા. આ અંગે વીમા કંપનીએ ₹ 15,000નો દાવો મંજૂર રાખ્યો. બાકીના કેલ્ક્યુલેટર્સ આડતિયાએ ₹ 18,000 જકાત ચૂકવીને છોડાવી લીધા. આડતિયાએ સિટીઝન કંપનીએ લખેલી ₹ 1,00,000ની 3 માસની હૂંડી સ્વીકારી.

થોડા દિવસ બાદ તેમણે વેચાણ આંકડો મોકલ્યો, જે મુજબ તેમણે 800 કેલ્ક્યુલેટર્સનું ₹ 500ના ભાવે વેચાણ કર્યું હતું. શાહ એન્ડ બ્રધર્સે ગોડાઉન ભાડું, જાહેરાત વગેરેના ₹ 5,600 ચૂકવ્યા હતા. આડતિયાને વેચાણ પર 5% આડત આપવાની છે.

ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે માલધણીના ચોપડે આડતમાલ ખાતું તૈયાર કરો. 7

(2) આડતમાલ અને વેચાણ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7

(B) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ **ચાર**) 4

(1) આસામી આડત શેના પર ગણાય છે ?

(a) ઉધાર વેચાણ પર (b) રોકડ વેચાણ પર

(c) કુલ વેચાણ પર (d) વેચેલ માલની પડતર પર

(2) _____ આવર્તક ખર્ચ છે.

(a) જાહેરાત ખર્ચ

(b) મોકલેલ માલ પર વીમો

(c) માલ છોડાવવાનો ખર્ચ

(d) ઉપરના બધા જ

(3) માલધણી અને આડતિયા વચ્ચેનો સંબંધ _____ છે.

(a) માલિક અને એજન્ટનો (b) દેવાદાર અને લેણદારનો

(c) વેચનાર અને ખરીદનારનો (d) ઉપરના બધા જ

(4) આસામી આડત ન આપવામાં આવતી હોય ત્યારે ઉધાર વેચાણ અંગે ઘાલખાધ પડે તો આડતિયાના ચોપડામાં _____ ખાતું ઉધારાશે.

(a) માલધણીનું ખાતું (b) આડતમાલ ખાતું

(c) દેવાદારનુ ખાતું (d) ઘાલખાધ અનામત ખાતું

(5) આડતિયાએ પોતે ખરીદી લીધેલ માલ પર _____ ચૂકવાય છે.

(a) સાદી આડત (b) વધારાની આડત

(c) આસામી આડત (d) સાદી અને આસામી આડત

(6) આડતમાલના ધંધામાં ₹ 1,00,000ની કિંમતનું અસામાન્ય નુકસાન થયું જેનો વીમા કંપની 60% રકમનો દાવો મંજૂર કરે છે. નુકસાન પામેલા માલ અંગેનું નુકસાન _____ ગણાય.

(a) ₹ 40,000 (b) ₹ 50,000

(c) ₹ 1,00,000 (d) ₹ 1,60,000

(A) પોરબંદરના પ્રયાસ ટ્રેડર્સની નવસારીમાં એક સ્વતંત્ર શાખા છે. આ શાખાનું તા. 31/12/2018ના રોજનું કાચુ સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે : **14**

ઉધાર બાકીઓ	₹	જમા બાકીઓ	₹
દેવાદારો	80,000	મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	1,09,000
સ્ટોક (1/1/18)	30,000	લેણદારો	45,000
ખરીદી	2,00,000	વેચાણ	3,00,000
ભાડુ-વેરા	25,000	કમિશન	6,000
પગાર	40,000		
ઓફિસ ખર્ચ	17,000		
બેન્ક સિલક	18,000		
સ્થિર મિલકતો	50,000		
	4,60,000		**4,60,000**

વધારાની માહિતી :

(1) તા. 31/12/18ના રોજ શાખાનો સ્ટોક ₹ 40,000 હતો.

(2) શાખાનું ફર્નિચર ખાતું મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં રાખવામાં આવે છે. શાખાના ફર્નિચરના ઘસારા તરીકે ₹ 4,000 માંડી વાળવાના છે.

(3) મુખ્ય ઓફિસે ₹ 25,000ની કિંમતનો માલ શાખાને મોકલેલ છે, જે શાખાને તા. 31/12/18 સુધી મળેલ નથી.

(4) તા. 28/12/18ના રોજ શાખાએ ₹ 20,000ની રોકડ મુખ્ય ઓફિસને મોકલેલ છે, જે મુખ્ય ઓફિસને તા. 2/1/19ના રોજ મળેલ છે.

ઉપરની વિગતોને આધારે શાખાના ચોપડામાં 2018ના વર્ષમાં વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

(1) એક કંપનીનુ તા. 31/3/19ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું તેની શાખાનું ખાતું નીચે મુજબ હતું. તેના પરથી શાખાનુ વેપાર ખાતું અને નફા-નુકસાન ખાતું તૈયાર કરો.

ઉ.

શાખા ખાતું

જ.

વિગત	₹	વિગત	₹
બાકી આગળ લાવ્યા (તા. 1/4/18)		શાખાએ પરત કરેલ માલ	40,000
સ્ટોક 80,000		રોકડ ખાતે (પરચૂરણ આવક)	3,200
રોકડ 4,000		રોકડ ખાતે (વેચાણ)	5,50,000
પેટા રોકડ 200		બાકી આગળ લઈ ગયા (તા. 31/3/19)	
ફર્નિચર 12,000	96,200	સ્ટોક 64,000	
શાખાને મોકલેલ માલ	4,80,000	રોકડ 4,000	
રોકડ ખાતે (પેટા રોકડ)	300	પેટા રોકડ 100	
રોકડ ખાતે (ખર્ચાઓ)		ફર્નિચર 11,000	79,100
મજૂરી 800			
પગાર 12,000			
ભાડું 6,000			
જાહેરાત 2,000	20,800		
નફો : સામાન્ય નફા-નુકસાન ખાતે	75,000		
	6,72,300		**6,72,300**

(2) પરતંત્ર શાખા અને સ્વતંત્ર શાખા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(B) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ ચાર) 4

(1) સ્ટોક અને દેવાદાર પદ્ધતિ મુજબ શાખા ખાતું _____ છે.

(a) વ્યક્તિગત પ્રકારનું ખાતું

(b) ઉપજ ખર્ચ પ્રકારનું ખાતું

(c) માલ-મિલકતનું ખાતું

(d) સંયુક્ત ખાતું

(2) મુખ્ય ઓફિસે તેની શાખાને વર્ષ દરમ્યાન ₹ 10,000 પેટા રોકડ માટે મોકલ્યા. વર્ષની શરૂઆતમાં અને આખરમાં શાખા પાસે પેટા રોકડ અનુક્રમે ₹ 3,000 અને ₹ 2,000 હતી, તો શાખાના પરચૂરણ ખર્ચા _____ ગણાય.

(a) ₹ 10,000 (b) ₹ 12,000

(c) ₹ 11,000 (d) ₹ 13,000

(3) શાખાએ ચૂકવેલ પરચૂરણ ખર્ચની રકમ શોધવા માટે _____ ખાતું બનાવવું પડે છે.

(a) દેવાદારોનું ખાતું (b) લેણદારોનું ખાતું

(c) પેટા રોકડ ખાતું (d) કમ્પ્યૂટરનું ખાતું

(4) શાખા દ્વારા માર્ગસ્થ રોકડ _____ ખાતે જમા કરવામાં આવે છે.

(a) શાખા ખાતે (b) રોકડ ખાતે

(c) મુખ્ય ઓફિસ ખાતે (d) બેન્ક ખાતે

(5) _____ પોતાના અલગ વાર્ષિક હિસાબો બનાવે છે.

(a) વિદેશી શાખા (b) પરતંત્ર શાખા

(c) સ્વતંત્ર શાખા (d) ઉપરોક્ત બધી જ

(6) મુખ્ય ઓફિસ શાખાને મૂળકિંમત પર 50% ચઢાવીને ભરતિયા કિંમતે માલ મોકલે છે, તો નફો ભરતિયા કિંમતના _____ થશે.

(a) 75% (b) 60%

(c) $33\frac{1}{3}\%$ (d) 100%

3. (A) વડોદરાના વિનોદભાઈ મોરબીના મનુભાઈ સાથે વોશિંગ મશીન વેચવા અને નફો-નુકસાન 2 : 3ના પ્રમાણમાં વહેંચવા સંયુક્ત સાહસમાં જોડાયા છે. વિનોદભાઈ ₹ 3,00,000 અને મનુભાઈ (F ₹ 6,00,000 સંયુક્ત સાહસ પેટે કાઢીને સંયુક્ત બેન્ક ખાતું ખોલાવે છે.

વિનોદભાઈ ₹ 30,000 નું એક એવા 10 વોશિંગ મશીન ખરીદે છે અને તેના નાણાં સંયુક્ત બેન્ક ખાતામાંથી ચૂકવે છે. જકાત અને વીમા પ્રીમિયમના અનુક્રમે ₹ 1,500 અને ₹ 4,500 વિનોદભાઈ પોતાની ખાનગી રોકડમાંથી ચૂકવે છે.

મનુભાઈ ₹ 25,000નું એક એવા 7 વોશિંગ મશીન ખરીદે છે અને તેના નાણાં સંયુક્ત બેન્ક ખાતામાંથી ચૂકવે છે. રસ્તામાં 2 વોશિંગ મશીનને નુકસાન વધુ હતું. તે સિવાય બધા જ વોશિંગ મશીન દરેક ₹ 40,000ની કિંમતે વેચાઈ ગયા.

મનુભાઈએ નુકસાન પામેલા 2 વોશિંગ મશીન પર દરેક નંગ દીઠ ₹ 1,000 સમારકામ અંગે ખર્ચ્યા અને તેના નાણાં પોતાની ખાનગી રોકડમાંથી ચૂકવ્યા. મનુભાઈએ બંને વોશિંગ મશીન દરેક ₹ 29,000ની કિંમતે વેચી દીધા.

રાશખાતું સંયુક્ત બેન્ક ખાતું અને સહભાગીદારોના ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

(1) X અને Y એક સહિયારા સાહસમાં સરખે ભાગે નફો વહેંચવાની શરતે જોડાયા. સહિયારા સાહસમાં નીચે મુજબના વ્યવહારો થયા :

(a) X એ ₹ 6,00,000નો માલ ખરીદ્યો, જેના પર તેણે નૂર તથા ખર્ચના ₹ 40,000 આપ્યા.

(b) Y એ ₹ 2,00,000નો માલ પોતાના સ્ટોકમાંથી આપ્યો અને તે અંગે ગાડાભાડાના ₹ 6,000 ચૂકવ્યા.

(c) Y એ કેટલોક માલ વેચાણ કમિશનના ₹ 16,000 આપી ₹ 6,50,000માં વેચ્યો.

(d) X એ વખાર ભાડાના અને પરચૂરણ ખર્ચના ₹ 8,000 આપ્યા.

(e) X એ બાકીનો માલ ₹ 3,50,000માં વેચ્યો અને ગાડાભાડાના ₹ 30,000 રોકડા આપ્યા.

Xના ચોપડામાં (i) રાશખાતું અને (ii) Y નું ખાતું તૈયાર કરો.

(2) રાશ અને ભાગીદારી વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 7

(B) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ ત્રણ) 3

(1) નીચેનામાંથી કયા ધંધામાં રાશનો વેપાર કરી શકાય ?

(a) વર્તમાનપત્ર

(b) લોકમેળામાં ફાસ્ટફુડનો સ્ટોલ કરવો.

(c) દવાની દુકાન

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(2) X અને Y સંયુક્ત સાહસમાં જોડાય છે. X ₹ 60,000 Yને આપે છે, તો Xના ચોપડામાં આ વ્યવહાર કયા ખાતે નોંધાશે ?

(a) રાશ ખાતે (b) Y ખાતે

(c) ખર્ચ ખાતે (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(3) રાશખાતું કોના જેવું છે ?

(a) ફક્ત વેપાર ખાતા જેવું (b) વેરાર અને નફા-નુકસાન ખાતા જેવું

(c) ફક્ત નફા-નુકસાન ખાતા જેવું (d) ફક્ત પાકા સરવૈયા જેવું

(4) રાશના ધંધામાં વેચાણ બદલ ₹ 10,00,000ના બોન્ડ મળ્યા અને તે ₹ 7,00,000 માં વેચી દીધા, તો રાશ ખાતાની ઉધાર બાજુ કેટલી રકમ નોંધાશે ?

(a) ₹ 4,00,000 (b) ₹ 3,00,000

(c) ₹ 7,00,000 (d) ₹ 10,00,000

(5) રાશના ધંધા માટે કયો કાયદો લાગુ પડે છે ?

(a) 1956નો કંપનીધારો

(b) કોઈ ખાસ કાયદો નથી.

(c) 1932નો ભાગીદારીનો કાયદો

(d) સહકારી મંડળીનો કાયદો

4. (A) હિસાબોમાં કમ્પ્યૂટરની ઉપયોગિતા અને મર્યાદાઓ સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

(1) હિસાબી માહિતીની પદ્ધતિ અને સંચાલકીય માહિતીની પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 7

(2) કમ્પ્યૂટરના મૂળભુત અંગો સમજાવો. 7

(B) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ ત્રણ)

(1) આજ સુધી ટેલીના નીચેના સ્વરૂપો બજારમાં મુકાયા છે.

(a) 5.4, 6.3, 7.2, 9, ERP 9 (b) 540, 611, 723

(c) A1, B2, C3 (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(2) પાકા સરવૈયા અને નફા-નુકસાન ખાતાની વિગતો જોવા માટે _____ કી દબાવવી પડે.

(a) Alt + F2 (b) Alt + F1

(c) Alt + D (d) Alt + R

(3) નીચેનામાંથી કયો CPUનો ભાગ છે ?

(a) કી-બોર્ડ (b) નિર્ગમ એકમ

(c) નિયંત્રણ એકમ (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(4) ટેલીના હિસાબોમાં તારીખ બદલવા નીચેની કઈ કી દબાવવી પડે ?

(a) F11 (b) F6

(c) F2 (d) F5

(5) ટેલીમાં આમનોંધ માટેની કી કઈ છે ?

(a) F5 (b) F6

(c) F8 (d) F7

Seat No. : _____

NG-101

November-2019

B.Com., Sem.-I

CC-103 : Accountancy-I
(New)

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (A) Ashokbhai of Ahmedabad consigned 300 bicycles to Rasikbhai of Rajkot on 01/10/18. The cost price was ₹ 1,260 per bicycle, but the proforma invoice was made out at a figure so as to show a profit of 25% on invoice price. **14**

On the same day, Ashokbhai incurred the following expenses :

Carriage ₹ 1,000

Freight ₹ 1,500

Insurance Premium ₹ 5,000

On the same day, Rasikbhai sent a bank draft for ₹ 2,47,350.

On 31/03/19 Rasikbhai sent at account sale and a bank draft for the amount payable.

He reported in the account sale that –

(1) He sold 150 bicycles at ₹ 1,850 each for cash.

(2) He sold 80 bicycles at ₹ 2,000 each to Raman on credit.

(3) He sold 40 bicycles at ₹ 1,900 each to Ashwin on the recommendation and responsibility of Ashokbhai.

(4) Rasikbhai paid the following expenses :

Octroi ₹ 4,500

Carriage ₹ 1,500

Selling expenses ₹ 875

(5) Raman and Ashwin became bankrupt and 60% could be received from them.

(6) Rasikbhai is entitled to receive a commission of 5% on sales and 2% de credere commission on credit sale.

From the above information prepare :

In the books of Ashokbhai

(a) Consignment Account

(b) Consignee's (Rasikbhai's) Account

OR

(1) Citizen Company of Mumbai consigned 1000 calculators at ₹ 300 to Shah and Brothers of Ahmedabad. Citizen Company paid ₹ 20,000 for freight, ₹ 2,000 for wages and ₹ 1,000 for insurance.

100 calculators were destroyed by fire in transit and the Insurance Company accepted a claim of ₹ 15,000 only. Consignee took delivery of the remaining calculators and paid ₹ 18,000 for custom duties. The consignee accepted a bill of ₹ 1,00,000 drawn by the consignor for 3 months.

The consignee sent an Account sale after sometime stating that he has sold 800 calculators at ₹ 500 each. He had paid ₹ 5,600 for advertisement and other selling expenses. The consignee is entitled to a commission of 5% on gross sales proceeds.

Prepare consignment Account in the books of consignor.

(2) Explain difference between consignment and sale.

(B) Select correct answer for the following sub-questions : (Any **Four**)

(1) Del-credere commission is calculated on _____.

(a) Credit sales (b) Cash sales

(c) Total sales (d) Cost of Goods sold

(2) _____ is recurring expense.

(a) Advertisement Expense

(b) Insurance on Goods sent

(c) Goods clearing charges

(d) All of these

(3) The relation between consignor and consignee is of _____

(a) Principal and Agent (b) Debtor and Creditor

(c) Seller and Purchaser (d) All of these

(4) When del credere commission is not given and there is a bad debt for credit sales, _____ is debited in the books of consignee.

(a) Consignor's A/c (b) Consignment A/c

(c) Debtors A/c (d) Bad Debt Reserve A/c

(5) _____ commission is paid on the goods purchased by the consignee himself.

(a) Normal commission (b) Additional commission

(c) Del credere commission (d) Normal and Del credere commission

(6) The abnormal loss of ₹ 1,00,000 occured in consignment business, the Insurance company accepted 60% claim. The abnormal loss is ₹ _____

(a) 40,000 (b) 50,000

(c) 1,00,000 (d) 1,60,000

(A) Prayas Traders of Porbandar has a independent branch at Navsari. The Trial Balance of the branch as on 31/12/2018 is as under : **14**

Debit Balance	₹	Credit Balance	₹
Debtors	80,000	Head Office A/c	1,09,000
Stock (1/1/18)	30,000	Creditors	45,000
Purchases	2,00,000	Sale	3,00,000
Rent Taxes	25,000	Commission	6,000
Salary	40,000		
Office Expenses	17,000		
Bank Balance	18,000		
Fixed Assets	50,000		
	4,60,000		**4,60,000**

Additional Information : (B)

(1) Stock at branch on 31/12/18 was ₹ 40,000.

(2) The furniture A/c of a branch is maintained in the books of Head office ₹ 4,000 is written off as depreciation on the furniture of the branch.

(3) Head office had sent goods worth ₹ 25,000 to the branch which is not received by branch upto 31/12/18.

(4) The cash remittance of ₹ 20,000 by Branch to Head office on 28/12/18 was received by the Head office on 2/1/19.

From the above particular, prepare final Accounts of 2018 in the books of the branch.

OR

(1) In the books of a company, the following Branch Account was prepared for the year ended on 31/03/19. Prepare Branch Trading and Profit and Loss Accounts.

Dr. **Branch Account** **Cr.**

Particulars		₹	Particulars		₹
To Balance b/d (1/4/18)			By Goods returned to		
Stock	80,000		Branch A/c		40,000
Cash	4,000		By Cash A/c		3,200
Petty cash	200		(Sundry Incomes)		
Furniture	12,000	96,200	By Cash (Sales)		5,50,000
Goods sent to Branch A/c		4,80,000	By Balance c/d (31/3/19)		
To Cash A/c (Petty Cash)		300	Stock	64,000	
To Cash A/c (Expenses)			Cash	4,000	
Wages	800		Petty Cash	100	
Salary	12,000		Furniture	11,000	79,100
Rent	6,000				
Advertisement	2,000	20,800			
To Profit transferred to General P & L A/c		75,000			
		6,72,300			**6,72,300**

(2) Explain difference between Dependent Branch and Independent Branch. 7

(B) Select correct answer for the following sub-questions : (Any **Four**) 4

(1) Under the Stock and Debtors system, Branch A/c is treated as _____.

(a) Personal Account

(b) Nominal Account

(c) Real Account

(d) Joint Account

(2) Head office sent ₹ 10,000 as Petty cash to its branch during the year. Opening and closing balance of petty cash was ₹ 3,000 and ₹ 2,000 respectively. The petty cash expenses of the branch during the year will be _____.

(a) ₹ 10,000 (b) ₹ 12,000

(c) ₹ 11,000 (d) ₹ 13,000

(3) For finding out the amount of sundry expenses paid by the branch, _____ account should be prepared.

(a) Debtors A/c (b) Creditors A/c

(c) Petty cash A/c (d) Computer A/c

(4) _____ account is to be credited by branch for cash in transit.

(a) Branch A/c (b) Cash A/c

(c) Head Office A/c (d) Bank A/c

(5) _____ prepares its own separate Final Accounts.

(a) Foreign Branch (b) Dependent Branch

(c) Independent Branch (d) All of these

(6) Head office sent goods to its branch at invoice price. Invoice price is 50% plus on original price. How many percentage of profit will be on Invoice price ?

(a) 75% (b) 60%

(c) $33\frac{1}{3}\%$ (d) 100%

3. (A) Vinodbhai of Vadodara entered into a joint venture with Manubhai of Morabi sell Washing Machine and to share profit or loss in the proportion of 2 : Vinodbhai contributed ₹ 3,00,000 and Manubhai contributed ₹ 6,00,000 towar the venture with which a Joint Banking Account was opened.

Vinodbhai bought 10 Washing Machines at ₹ 30,000 each and paid for them fro the Joint Banking Account. Custom charges and insurance premium ₹ 1,500 an ₹ 4,500 respectively were paid by Vinodbhai from his private cash.

Manubhai bought 7 Washing Machines at ₹ 25,000 each, the price of which wa paid from the Joint Banking Account. The whole lot (except 2 Washing Machine which were damaged in transit) was sold at a price of ₹ 40,000 each.

Manubhai spent ₹ 1,000 for each of the two damaged Washing machines for repairs and paid for them from his private cash. They were finally sold by Manubhai at ₹ 29,000 each.

Prepare Joint Venture Account, Joint Banking Account and Partner's Accounts.

OR

(1) X and Y entered into Joint Venture to share profit and loss equally. The following transactions took place :

(i) X purchased goods of ₹ 6,00,000 and paid freight and other expenses ₹ 40,000.

(ii) Y supplied goods of ₹ 2,00,000 from his stock and paid ₹ 6,000 for carriage.

(iii) Y sold some of the goods for ₹ 6,50,000 allowing sales commission of ₹ 16,000.

(iv) X paid storage and other expenses ₹ 8,000.

(v) X sold the remaining goods for ₹ 3,50,000 and paid ₹ 30,000 for commission and carriage. 4

Prepare (i) Joint Venture Account and (ii) Y's Account in the books of X.

(2) Explain difference between Joint Venture and Partnership.

(B) Select correct answer for the following sub-questions : (Any **Three**) 3

(1) In which of the following businesses, Joint venture can be possible ?

(a) Daily Newspaper

(b) Run a fast-food stall in a festival fair

(c) Medical shop

(d) None of these

(2) X and Y entered into Joint Venture. X gives ₹ 60,000 to Y. To which Account the transaction will be recorded in the books of X ?

(a) Joint Venture Account (b) Y's Account

(c) Expense Account (d) None of these

(3) Joint Venture Account is similar to which option ?

(a) Similar to only Trading Account

(b) Similar to mixture of Trading and Profit and Loss Account

(c) Similar to only Profit and Loss Account

(d) Similar to only Balance Sheet

(4) Bonds of ₹ 10,00,000 are received against work done in Joint Venture business and they are sold for ₹ 7,00,000 then what amount is recorded on the debit side of Joint Venture Account ?

(a) ₹ 4,00,000 (b) ₹ 3,00,000

(c) ₹ 7,00,000 (d) ₹ 10,00,000

(5) Which act applies to the Joint Venture Business ?

(a) Companies Act, 1956

(b) No particular law

(c) Partnership Act, 1932

(d) Co-operative Societies Act

4. (A) Clarify utility and limitations of computers in Accounting. 14

OR

(1) Explain difference between Accounting Information System and Management Information system. 7

(2) Explain components of computer. 7

(B) Select correct answer for the following sub-questions : (Any **Three**)

(1) So far following versions of Tally have been put into market.

(a) 5.4, 6.3, 7.2, 9, ERP 9 (b) 540, 611, 723

(c) A1, B2, C3 (d) None of these

(2) _____ key is used to know information of Balance Sheet and Profit an Loss A/c.

(a) Alt + F2 (b) Alt + F1

(c) Alt + D (d) Alt + R

(3) Which of the following is a part of CPU ?

(a) Key Board (b) Output Unit

(c) Control Unit (d) None of these

(4) The following key is used to change Date in Tally.

(a) F11 (b) F6

(c) F2 (d) F5

(5) In Tally, which key is used for Journal ?

(a) F5 (b) F6

(c) F8 (d) F7

Seat No. : _____

ND-104

November-2019

B.Com., Sem.-I

CE-101 (A) : Financial Accounting – I
(New)

e : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

(A) પ્રાર્થના, માર્મિક અને કરણ 3 : 2 : 1 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકશાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તેઓ તેમની પેઢીનું 1st જુલાઈ 2019ના રોજ વિસર્જન કરે છે. આ દિવસે તેઓનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

જવાબદારીઓ	₹	મિલકતો	₹
મૂડી :		જમીન અને મકાન	1,00,000
પ્રાર્થના : 68,000		સ્ટોક	60,000
માર્મિક : 32,000		દેવાદારો	72,000
કરણ : 4,000	1,04,000	રોકડ	16,000
સામાન્ય અનામત	24,000		
પ્રાર્થનાની લોન	24,000		
માર્મિકની લોન	16,000		
લેણદારો	80,000		
	2,48,000		**2,48,000**

વધારાની માહિતી :

હપ્તો	ચોખ્ખી ઉપજેલ રકમ (₹)
પ્રથમ	44,000
બીજો	42,000
ત્રીજો	64,000
ચોથો	42,400
પાંચમો	18,000

હપ્તાની ટુકડે-ટુકડે વહેંચણી કરીને મૂડી વધારાની પદ્ધતિથી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

(A) એમ.કે. અને આર. અનુક્રમે 5 : 3 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકશાન વહેંચતા ભાગીદારો તા. 30-06-2019ના રોજ તેમનું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે હતું :

જવાબદારીઓ	₹	મિલકતો	₹
મૂડી : M (એમ)	1,00,000	મશીનરી	1,00,000
K (કે)	1,10,000	સ્ટોક	1,00,000
R (આર)	60,000	દેવાદારો	50,000
		ફર્નિચર	20,000
	2,70,000		**2,70,000**

1st જુલાઈ 2019ના રોજ પેઢીનું વિસર્જન કરવામાં આવ્યું. મિલકતો વેચતાં જેમ જેમ નાણાં મળ જાય તેમ તેમ ચૂકવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. મિલકતો વેચતાં નાણાં નીચે મુજબ મળ્યા :

	₹
15મી જુલાઈ 2019	60,000
28મી જુલાઈ 2019	1,20,000
15મી ઓગષ્ટ 2019	30,000

બધી મિલકતો વેચાઈ જતાં ચોપડાં બંધ કરવામાં આવ્યા. ભાગીદારોને વચ્ચે રોકડની વહેંચણી મહત્તમ નુકશાનની પદ્ધતિથી કરો.

(B) આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ ચાર)

(1) રોકડની ટુકડે-ટુકડે વહેંચણીમાં મૂડી વધારાની પદ્ધતિએ છેલ્લે દરેક ભાગીદારની મૂડી તૂટ _____ પ્રમાણમાં હોય છે.

(A) નફા-નુકશાનના (B) મૂડીના
(C) ચાલુ મિલકતોના (D) એકપણ નહિ

(2) રોકડની હપ્તે-હપ્તે વહેંચણીમાં નફા-નુકશાન ખાતાની જમા બાકી _____.

(A) ભાગીદારોની મૂડીમાં ઉમેરાય
(B) ભાગીદારોની મૂડીમાંથી બાદ થાય
(C) વહેંચણી થશે નહિ
(D) રોકડમાંથી બાદ થશે

(3) વિસર્જન ખર્ચ માટેની અનામત રકમ _____ હપ્તામાંથી બાદ કરવામાં આવે છે.

(A) પ્રથમ (B) દ્વિતીય
(C) તૃતીય (D) છેલ્લા

(4) ભાગીદાર P, Q અને R વચ્ચે નફા-નુકશાન વહેંચણીનું પ્રમાણ 5 : 4 : 1 હોય તથા P, Q અને R ની મૂડી અનુક્રમે ₹ 50,000, ₹ 80,000 અને ₹ 15,000 હોય તો પાયાની મૂડી તરીકે _____ લેવાશે.

(A) P ની મૂડી (B) Q ની મૂડી
(C) R ની મૂડી (D) આમાંથી એકપણ નહિ

(5) રોકડની હપ્તે હપ્તે વહેંચણીમાં જો હપ્તાની રકમ બે ભાગીદારોની લોન ચૂકવવા માટે પૂરતી ના હોય તો આ રકમ લોન પેટે ભાગીદારો વચ્ચે _____ માં વહેંચાશે.

(A) લોનના પ્રમાણ (B) મૂડીના પ્રમાણ

(C) ન.નુ. ના પ્રમાણ (D) આમાંથી એકપણ નહિ

(6) ભાગીદારી પેઢીના વિસર્જન વખતે ચુકવવાપાત્ર રકમનો ચૂકવણીનો સાચો ક્રમ _____ છે.

(A) તારણવાળી લોન - લેણદારો - ભાગીદારોની લોન

(B) લેણદારો - તારણવાળી લોન - ભાગીદારોની લોન

(C) ભાગીદારોની લોન - તારણવાળી લોન - લેણદારો

(D) ભાગીદારોની લોન - લેણદારો - તારણવાળી લોન

(A) ઘી નિશાંત લિમિટેડ ₹ 100 નો એવા 20,000 ઇક્વિટી શેર 20%ના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. શેરદીઠ નીચે મુજબ રકમ મંગાવવામાં આવી : **14**

શેર અરજી સાથે	₹ 50
શેર મંજૂરી સાથે	₹ 20

શેરના પ્રથમ અને આખરી હપ્તા સાથે ₹ 50 (પ્રીમિયમ સાથે)

50,000 શેર માટેની અરજીઓ મળી. જે પૈકી 2/5 ભાગની શેર અરજીઓ પૂરેપૂરી નામંજૂર કરી. બાકીના અરજદારોને પ્રમાણસર શેરમંજૂર કરવામાં આવ્યા. શેર અરજી સાથે મળેલ વધારાના નાણાં શેર મંજૂરી તથા શેર હપ્તા પેટે મજરે લીધા.

નિતેશ કે જેના 400 શેર મંજૂર કરેલ હતાં તે શેરના પ્રથમ અને છેલ્લા હપ્તાના નાણાં ભરી શક્યો નહિ. તેના શેર જપ્ત કરવામાં આવ્યા. આ જપ્ત શેર પૈકી અડધા શેરદીઠ ₹ 80 લેખે પૂરા ભરપાઈ થયેલ ગણીને ફરીથી બહાર પાડ્યા.

ઘી નિશાંતના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.

અથવા

(A) એક ભાગીદારી પેઢીનો ધંધો તા. 01-01-2018 થી ખરીદી લેવા તા. 01-04-2018 ના રોજ જનક લિમિટેડની સ્થાપના કરવામાં આવી. તા. 31-12-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની નીચેની માહિતી પરથી સ્થાપના પહેલાનો અન સ્થાપના પછીના નફાની ગણતરી કરો. **14**

તા. 31-12-2018ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેચાણ ₹ 15,00,000 છે. જે પૈકી તા. 01-01-2018 થી 1-4-2018 સુધીનું વેચાણ ₹ 3,00,000 હતું. કાચો નફો વેચાણના 40% છે.

અન્ય વિગતો :

	₹
ભાડું વેરા	80,000
કર્મચારીનો પગાર	1,20,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	45,000
સામાન્ય ખર્ચ	32,000
ઓડિટ ફી	20,000
ડિરેક્ટર ફી	25,000
સ્થાપના ખર્ચ	22,000
વેચાણ કમીશન	45,000

(B) આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ ચાર)

(1) કંપનીએ કંપનીધારા-2013 મુજબ શેર અરજી સાથે ઓછામાં ઓછી _____ (A) મંગાવવી જરૂરી છે.

(A) મૂળ કિંમતના 10%
(B) મૂળ કિંમતના 5%
(C) મૂળ કિંમતના 2%
(D) આમાંથી એકપણ નહિ

(2) જ્યારે શેર જપ્ત થાય ત્યારે જપ્ત થયેલા શેર પર મંગાવેલી રકમ _____ ખાતે થશે.

(A) શેર મજૂરી
(B) શેર મૂડી
(C) મૂડી અનામત
(D) શેર જપ્તી ખાતે

(3) કંપની ધારા 2013 ના ટેબલ-F મુજબ અગાઉથી મળેલ હપ્તા પર વ્યાજનો દર વાર્ષિ _____ ગણાશે.

(A) 5%
(B) 12%
(C) 10%
(D) 2%

(4) _____ શેરોનો બહાર પાડેલી અને ભરપાઈ થયેલી શેરમૂડીમાં સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

(A) પુંનઃખરીદેલ
(B) સ્વેટ ઈક્વિટી
(C) સંભવિત ઈક્વિટી
(D) આમાંથી એકપણ નહિ

(5) નોંધણી પહેલાનો નફો _____ ગણાય.

(A) મૂડી નુકશાન
(B) મૂડી નફો
(C) મહેસૂલી નફો
(D) આમાંથી એકપણ નહિ

(6) નોંધણી પહેલાના નફા કે નુકશાનમાં સેલ્સમેનોનું કમીશન _____ પ્રમાણમાં વહેંચાશે.

(A) સમયના
(B) વેચાણના
(C) નોંધણી પહેલાના સમયમાં
(D) નોંધણી પછીના સમયમાં

3. (A) (i) દેવ લિમિટેડે R.K. બ્રધર્સનો ચાલુ ધંધો ખરીદી લીધો. ખરીદ કિંમત પેટે 4,80,000 ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 નો 25% પ્રીમિયમથી આપ્યા. મૂડી અનામત ₹ 2,40,000 હતું. લઈ લીધેલ કુલ જવાબદારીઓની કિંમત ₹ 12,00,000 હતી. તો લીધેલ કુલ મિલકતોની કિંમતની ગણતરી કરો અને ખરીદનાર કંપનીના ચોપડે આમનોંધ લખો.

(ii) ટૂંકનોંધ લખો : "ધંધો વેચનારનું ઉપલક ખાતું".

અથવા

(A) 1st એપ્રિલ, 2019 ના રોજ X લિ. ₹ 25,00,000ની સત્તાવાર થાપણ કે જે ₹ 10નો એક એવા 1,00,000 10% ના પ્રેફરન્સ શેર તથા ₹ 10 નો એક એવા 1,50,000 ઈક્વિટી શેરની બનેલી છે. તે મેસર્સ રાધા-ધારા પેઢીનો ધંધો ખરીદવા માટે સ્થાપવામાં આવી. જેનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતુ : 14

પાકું સરવૈયું

દેવાં	₹	મિલકતો	₹
મૂડી :		જમીન-મકાન	2,50,000
રાધા : 7,50,000		પ્લાન્ટ અને યંત્રો	3,50,000
ધારા : 5,00,000	12,50,000	ફર્નિચર અને ફિટિંગ્સ	50,000
અનામત ભંડોળ	1,50,000	પેટન્ટ્સ	1,50,000
લેણદારો	1,00,000	સ્ટોક	4,00,000
		દેવાદારો 2,50,000	
		– ધા. અનામત 5,000	2,45,000
		રોકડ અને બેંક સિલક	55,000
	15,00,000		**15,00,000**

કંપની તરફથી પેઢીને ધંધાની મિલકતો તેમજ દેવાના અવેજ પેટે ₹ 10 નો એક એવા 1,00,000 ઈક્વિટી શેર તથા ₹ 10 નો એક એવા 60,000 પ્રેફ. શેર પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલ આપવામાં આવ્યા. જ્યારે બાકીના બધા જ શેર જાહેર જનતા માટે બહાર પાડવામાં આવ્યા. બધા જ શેર ભરાઈ ગયા અને ફક્ત 5000 ઈક્વિટી શેર પર શેરદીઠ ₹ 3 સિવાય બધી જ રકમ પૂરેપૂરી મળી ગઈ.

ઉપરની વિગતો ધ્યાનમાં લઈને કંપનીના ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધ લખો તથા કંપનીનું શરૂઆતનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

(B) આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

(1) જ્યારે ખરીદનાર વિસર્જન ખર્ચ ભોગવે ત્યારે ખરીદનાર કંપની વિસર્જન ખર્ચની રકમ ખરીદનારના ચોપડે _____ ખાતે ઉધારાય છે.

(A) પાઘડી (B) શેરમૂડી
(C) વેચનારના (D) વિસર્જન ખર્ચ

(2) જો ખરીદ કિંમત, ચોખ્ખી મિલકતોની કિંમત કરતાં ઓછી હોય તો તેના તફાવત _____ ગણાય.

(A) મૂડી અનામત (B) પાઘડી
(C) ખરીદ કિંમત (D) આમાંથી એકપણ નહિ

(3) ખરીદ કિંમત ગણતી વખતે, ખરીદનાર કંપની દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવતાં શેર _____ ગણાય છે.

(A) બજાર કિંમતે (B) વટાવ બાદ કિંમતે
(C) મૂળ કિંમતે (D) આમાંથી એકપણ નહિ

(4) જૂની ઘાલખાધ વસૂલ થાય ત્યારે તે ધંધો ખરીદનાર કંપનીના ચોપડે _____ ખાતે જમા થશે.

(A) ધંધો વેચનારના ઉપધ (B) ઘાલખાધ વસૂલાત
(C) ધંધો વેચનારના લેણદારો (D) ધંધો વેચનારના દેવાદારો

(5) ધંધાની ખરીદીમાં પાઘડીની કિંમત _____ સૂત્રથી શોધવામાં આવે છે.

(A) ધંધાની ખરીદ કિંમત – ચોખ્ખી મિલકતો

(B) ચોખ્ખી મિલકતો – ધંધાની ખરીદ કિંમત

(C) ધંધાની ખરીદ કિંમત – કુલ મિલકતો

(D) કુલ મિલકતો– ધંધાની ખરીદ કિંમત

4. (A) મધુવન લિમિટેડની તા. 31-12-2018 ના રોજની નીચેની આપેલી બાકીઓ પરથી કંપનીધારા 2013 ના પરિશિષ્ટ – 3 મુજબનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો :

	વિગતો	રકમ (₹)
1.	છૂટા ઓજારો	16,300
2.	કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર	8,325
3.	જાહેરાત ઉપલક ખાતું	3 ,000
4.	રોકાણો પર ચઢેલ વ્યાજ	5,100
5.	ઓફિસના સાધનો	48,060
6.	ઈક્વિટી શેરમૂડી	1,50,000
7.	8% પ્રેફ. શેર મૂડી	55,000
8.	દેવીહૂંડી	2,850
9.	ખર્ચના લેણદારો	3,600
10.	કરવેરાની જોગવાઈ	2,655
11.	યંત્રો	1,80,000
12.	12% ના G.M. Ltd. ના રોકાણો	24,500
13.	સ્ટોર અને સ્પેરપાર્ટસ	10,020
14.	રોકડ બેન્કમાં	2,300
15.	દેવાદારો	19,000
16.	મોર્ગેજ લોન	31,000
17.	સામાન્ય અનામત	41,500
18.	લેણદારો	14,000
19.	કેશ ક્રેડિટ	7,500
20.	સ્ટાફ કલ્યાણ ફંડ	8,500

અથવા

(A) (i) નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી 2013ના કંપનીધારાના પરિશિષ્ટ-3ના ભાગ – 2 મુજબ નફા-નુકશાનનું પત્રક તૈયાર કરો : 7

	વિગત	રકમ (₹)
1.	ધંધાકીય પ્રવૃત્તિમાંથી આવક	1,30,000
2.	કર્મચારી કલ્યાણ અંગેના ખર્ચા	22,500
3.	ઘસારો અને માંડી વાળેલ મિલકતો	7,500
4.	માલસામાનની વપરાશ	50,000
5.	અન્ય આવકો	7,000
6.	નાણાકીય ખર્ચા	3,000
7.	અન્ય ખર્ચા	9,250
8.	સ્ટોકની કિંમતમાં થયેલ ફેરફારો	(7750)
9.	કરવેરાનો દર	50%

(ii) કંપનીના વાર્ષિક હિસાબોમાં "સંભવિત જવાબદારીઓ અને કમિટમેન્ટ"ના શીર્ષક હેઠળ બતાવવામાં આવતી ચાર વિગતો આપો. 7

(B) આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

(1) જામીનગીરી પ્રીમિયમનું ખાતું પાકા સરવૈયામાં _____ મથાળા હેઠળ દર્શાવાશે.

(A) શેર મૂડી (B) ચાલુ જવાબદારીઓ

(C) અનામત અને વધારો (D) બિન-ચાલુ જવાબદારીઓ

(2) બે સામાન્ય સભા વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન ડિરેક્ટરો એ જાહેર કરેલ ડિવિડન્ડ એટલે _____ ડિવિડન્ડ.

(A) સૂચિત (B) આખરી

(C) વચગાળાનું (D) નહિ ચૂકવાયેલ

(3) ડિવિડન્ડ સામાન્ય રીતે _____ શેરમૂડી પર ચૂકવવામાં આવે છે.

(A) સત્તાવાર (B) બહાર પાડેલ

(C) વસૂલ આવેલ (D) અનામત

(4) કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ _____ પર ગણવામાં આવે છે.

(A) કરવેરા પછીના નફા (B) આવક વેરા

(C) સૂચિત ડિવિડન્ડ (D) કરવેરા પહેલાના નફા

(5) કંપની પાસે ₹ 10નો એક એવા 1,00,000 ઈક્વિટી શેર છે. જેના પર શેરદીઠ ₹ 7 ભરપાઈ થયેલા છે. જો કંપની 8% લેખે વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવે તો ડિવિડન્ડ ₹ _____ થશે.

(A) 80,000 (B) 70,000

(C) 56,000 (D) આમાંથી એકપણ નહિ

Seat No. : _____

(A

ND-104

November-2019

B.Com., Sem.-I

CE-101 (A) : Financial Accounting – I

(New)

Time : 2:30 Hours] [Max. Mark

1. (A) Prarthana, Marmik and Karan are partners in the ratio of 3 : 2 : 1 respectivel They dissolve their firm on 1st July 2019. On that date the Balance-Sheet was under :

Liabilities	₹	Assets	₹
Capital :		Land and Building	1,00,000
Prarthana : 68,000		Stock	60,000
Marmik : 32,000		Debtors	72,000
Karan : 4,000	1,04,000	Cash	16,000
General Reserve	24,000		
Prarthana's loan	24,000		
Marmik's loan	16,000		
Creditors	80,000		
	2,48,000		**2,48,000**

Other Information :

Instalment	Net Realization Amt. (₹)
1st	44,000
2nd	42,000
3rd	64,000
4th	42,400
5th	18,000

You are required to prepare Piecemeal Distribution Statement according to Surplus Capital Method.

OR

(A) M, K and R are partners in a firm with the share in profits and losses in proportion of 5 : 3 : 2. Their Balance-Sheet disclosed the following position on 30-06-2019. **14**

Liabilities		₹	Assets	₹
Capital :	M	1,00,000	Machinery	1,00,000
	K	1,10,000	Stock	1,00,000
	R	60,000	Debtors	50,000
			Furniture	20,000
		2,70,000		**2,70,000**

The firm was dissolved on 1st July 2019 and it was decided to distribute cash and when available on realization of assets.

Assets realized as follows :

	₹
15th July 2019	60,000
28th July 2019	1,20,000
15th August 2019	30,000

All the assets were disposed off and the books were closed. Show the distribution of cash among partners by Maximum loss method.

(B) Select the appropriate answer from alternatives given. (any **four**) **4**

(1) According to Surplus Capital Method in Piecemeal distribution, Final deficit of each partner will be in the ratio of _____.

(A) Profit & Loss (B) Capital
(C) Current Asset (D) None of these

(2) In Piecemeal distribution of cash, the credit balance of Profit & Loss account is _____.

(A) added in Partner's Capital A/c.
(B) deducted from Partner's Capital A/c.
(C) should not be distributed
(D) deducted from cash

(3) Amount reserved for dissolution expenses will be subtracted from the _____ instalment.

(A) First (B) Second
(C) Third (D) Last

(4) P; Q and R are partners sharing profits and losses in the ratio of 5 : 4 : 1. If the capital of partner P, Q and R are ₹ 50,000, ₹ 80,000 and ₹ 15,000 respectively, then _____ should be considered as base.

(A) P's Capital (B) Q's Capital
(C) R's Capital (D) None of these

(5) If the instalment is not sufficient to repay two partners' loan in pie distribution of cash, then the cash will be distributed between the pa in _____.

(A) Loan Ratio (B) Capital Ratio
(C) Profit & Loss Ratio (D) None of these

(6) _____ is the correct sequence of payment of dues on dissolution partnership firm.

(A) Secured loan-Creditors-Partner's loan.
(B) Creditor-Secured loan-Partner's loan.
(C) Partner's loan-Secured loan-Creditor.
(D) Partner's loan-Creditor-Secured loan.

2. (A) The Nishant Ltd. issued 20,000 Equity Shares of ₹ 100 each at a premium of Amount called up per share is as under :

On Application	₹ 50
On Allotment	₹ 20
On first and final call	₹ 50 (with premium)

Applications were received for 50,000 shares. Out of which 2/5 share applicati were rejected fully and pro-rata allotment was made to the remain applications. Excess application money were kept by the company as allotm money and calls in advance.

Nitesh who had been allotted 400 equity share could not pay first and final call his allotted shares. His shares were forfeited. Half of the shares forfeited were issued at ₹ 80 per share as fully paid-up.

Write necessary Journal Entries in the books of the Nishant Ltd.

OR

(A) Janak Ltd. was incorporated on 01-04-2018 to purchase a running business of firm from 01-01-2018. From the information given below for the year ending 31-12-2018 determine profit prior to incorporation and post incorporation.

The total sales of the year ending on 31-12-2018 is ₹ 15,00,000 out which sales from 01-01-2018 to 1-4-2018 amounted to ₹ 3,00,000. Gross profit 40% of sales.

Other Information :

	₹
Rent	80,000
Salaries of Employees	1,20,000
Interest on Debentures	45,000
General expenses	32,000
Audit fees	20,000
Director's fees	25,000
Formation expenses	22,000
Sales Commission	45,000

3.

(B) Select the appropriate answer from alternatives given (any **four**). 4

(1) Minimum Amount required to call on application is _____ as per Company Act, 2013.

(A) 10% of face value (B) 5% of face value

(C) 2% of face value (D) None of these

(2) When shares are forfeited, then the amount called up on forfeited shares is debited to _____ A/c.

(A) Share allotment (B) Share Capital

(C) Capital Reserve (D) Share Forfeited

(3) The annual interest on calls-in-advance as per Table-F should be _____ as per Companies Act, 2013.

(A) 5% (B) 12%

(C) 10% (D) 2%

(4) _____ is included in the issued and paid up share capital.

(A) Buy-Back of Shares (B) Sweat Equity Shares

(C) Potential Equity Shares (D) None of these

(5) Profit of Pre-incorporation period is called _____.

(A) Capital loss (B) Capital profit

(C) Revenue profit (D) None of these

(6) Salesmen's Commission is divided in profit prior to incorporation according to _____.

(A) Time Ratio

(B) Turnover ratio

(C) Prior to incorporation period

(D) Post incorporation period

3. (A) (i) Dev Ltd. purchased the business of R.K. Brothers. Purchase consideration was paid by 4,80,000 Equity shares of ₹ 10 each at 25% premium. Capital Reserve arrived at ₹ 2,40,000. If the value of total liabilities taken over was ₹ 12,00,000, then what would be the value of total assets taken over ? Write the journal entries in the books of purchasing company. 7

(ii) Write note on : "Vendor's Suspense Account" 7

OR

(A) X Ltd. was formed on 1st April 2019 with an authorized capital of ₹ 25,0 divided into 1,00,000 10% Preference Shares of ₹ 10 each and 1,50,000 E Shares of ₹ 10 each to acquire the going concern of M/s. Radha-Dhara.

The Balance – Sheet of the firm was as under on that day :

Balance-Sheet

Liabilities	₹	Assets	₹
Capital :		Land and Building	2,50,0
Radha : 7,50,000		Plant & Machinery	3,50,0
Dhara : 5,00,000	12,50,000	Furniture and Fittings	50,0
Reserve Fund	1,50,000	Patents	1,50,0
Creditors	1,00,000	Stock	4,00,0
		Debtors 2,50,000	
		– B.D. Reserve 5,000	2,45,0
		Cash and Bank Balance	55,0
	15,00,000		15,00,0

The Company agreed to pay the purchase price in 1,00,000 equity shares of ₹ each fully paid and 60,000 Preference Shares of ₹ 10 each. The balance of b kinds of shares was issued to the public and paid for by them with the excepti of 5000 equity shares on which ₹ 3 per share was not paid.

Give journal entries to record the above transactions and prepare Balance-Sheet of the company.

(B) State the appropriate answer from the alternatives given. (any **three**)

(1) When a purchaser bears the firm's dissolution expenses, then the same debited to ____ account in the books of purchaser.

(A) Goodwill (B) Share Capital
(C) Vendor's A/c. (D) Dissolution expenses

(2) If the purchase price is less than the net assets, the difference is considere as _____.

(A) Capital Reserve (B) Goodwill
(C) Purchase Price (D) None of these

(3) While calculating the purchase price, the number of shares issued by th purchasing company is calculated at their _____.

(A) Market price (B) Discounted price
(C) Face value (D) None of these

(4) When old Bad-debts are recovered, it is credited to _____ account in the books of purchasing company.

(A) Vendor's Suspense (B) Bad-Debt Recovery
(C) Vendor's Creditors (D) Vendor's Debtors

(5) The value of goodwill is found out in the purchase of business by applying the following formula _____.

(A) Purchase Price – Net Assets (B) Net Assets – Purchase Price
(C) Purchase Price – Total Assets (D) Total Assets – Purchase Price

(A) From the following balances of Mudhuvan Ltd. as on 31-12-2018, prepare their Balance Sheet as per schedule – III of the Companies Act, 2013. 14

	Particulars	Amount (₹)
1.	Loose tools	16,300
2.	Computer software	8,325
3.	Advertisement Suspense A/c	3,000
4.	Accrued interest on investment	5,100
5.	Office equipments	48,060
6.	Equity Share Capital	1,50,000
7.	8% Preference Share Capital	55,000
8.	Bills payable	2,850
9.	Creditors of expenses	3,600
10.	Provision for taxation	2,655
11.	Machinery	1,80,000
12.	12% Investment in G.M. Ltd.	24,500
13.	Stores and Spare-parts	10,020
14.	Cash in Bank	2,300
15.	Debtors	19,000
16.	Mortgage loan	31,000
17.	General Reserve	41,500
18.	Creditors	14,000
19.	Cash-Credit	7,500
20.	Staff Welfare Fund	8,500

OR

(A) (i) From the following informations, prepare Profit and Loss Statement as per the Part-II of Schedule – III of the Companies Act, 2013 : 7

	Particulars	Amount (₹)
1.	Revenue from business operations	1,30,000
2.	Employee benefit expenses	22,500
3.	Depreciation and Amortisation of Assets	7,500
4.	Consumption of Raw materials	50,000
5.	Other incomes	7,000
6.	Finance Costs	3,000
7.	Other expenses	9,250
8.	Changes in value of stock	(7750)
9.	Tax Rate	50%

(ii) Give four items shown under the head 'contingent liabilities and commitments' in annual statements of companies. 7

(B) Select the appropriate answer from the alternatives given (any **three**).

(1) Securities Premium Account is shown in the Balance-Sheet under the of _____

(A) Share Capital
(B) Current Liabilities
(C) Reserve and Surplus
(D) Non-Current Liabilities

(2) _____ dividend declared by the directors between two annual ge meetings.

(A) Proposed
(B) Final
(C) Interim
(D) Unpaid

(3) Dividends are usually paid on _____ capital.

(A) Authorised
(B) Issued
(C) Paid-up
(D) Reserve

(4) Corporate dividend tax is computed on _____.

(A) Profit after tax
(B) Income tax
(C) Proposed dividend
(D) Profit before tax

(5) The company has 1,00,000 equity shares of ₹ 10 each. ₹ 7 per share paid-u then interim dividend payable at 8% will be ₹ _____

(A) 80,000
(B) 70,000
(C) 56,000
(D) None of these

Seat No. : _____

NE-138

November-2019

B.Com., Sem.-I

SE-101 (B) : Statistics

ne : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

ના : (1) જમણી બાજુના અંકો તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(2) સાદા કેલક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.

(A) (1) સંભવિત દોષનો અર્થ જણાવી તેનું સૂત્ર લખો અને તેનો કોઈપણ એક ઉપયોગ જણાઓ ?

જો $n = 10, \Sigma x = 30, \Sigma y = 50, \Sigma xy = 180, S_x = 2$ અને $S_y = 3$ હોય તો r ની કિંમત શોધો. 7

(2) નીચેની માહિતી પરથી સહસંબંધાંક શોધો : 7

y \ x	0-10	10-20	20-30
5	2	1	–
6	1	2	–
7	–	3	–
8	–	–	1

અથવા

(1) ગુણાત્મક સંબંધ એટલે શું ? ધન અને ઋણ ગુણાત્મક સંબંધનું એક એક ઉદાહરણ જણાવો.

સ્થાયી નોકરી અને જીવનમાં માનસિક તણાવ વચ્ચેના સંબંધનો અભ્યાસ કરવા માટે નીચે મુજબ માહિતી મળે છે.

કુલ 500 વ્યક્તિઓમાંથી 300 વ્યક્તિઓ પાસે સ્થાયી નોકરી છે અને તેમાંથી 100 વ્યક્તિઓને માનસિક તણાવ રહે છે. કુલ 250 વ્યક્તિઓને જીવનમાં માનસિક તણાવ રહે છે. આ માહિતી પરથી સ્થાયી નોકરી અને માનસિક તણાવ રહે તેની વચ્ચે યુલની રીતે ગુણાત્મક સંબંધાંક શોધો.

(2) નીચેની માહિતી પરથી ક્રમાંક સહસંબંધાંક શોધો :

x	25	60	80	60	45	50
y	40	90	65	90	65	90

(B) નીચેનાના માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર)

(i) જો x અને y વચ્ચે r = 0.67 હોય તો, $(3x + 2)$ અને $(5y - 7)$ વચ્ચે r = _____ થાય

(a) 0.33 (b) – 0.33
(c) 0.67 (d) – 0.67

(ii) જો ક્રમાંક સહસંબંધની રીતમાં પ્રત્યેક અવલોકનની જોડ માટે $R_x = R_y$ હોય તો r = _____ થાય.

(a) – 1 (b) 1
(c) 0 (d) 0.5

(iii) જો N = 500, (A) = 50, (B) = 150 અને ગુણધર્મો A અને B સ્વતંત્ર હોય તો (AB) શોધો.

(iv) વિકીર્ણ આકૃતિમાં બધાં જ બિંદુઓ એક જ ત્રાંસી સુરેખા પર હોય તો સહસંબંધાંક _____ થાય.

(a) ફક્ત 1 (b) ફક્ત – 1
(c) ± 1 (d) 0

(v) જો 2 × 2 સંભવ કોષ્ટકમાં પ્રચલિત સંકેતોમાં $(\alpha B) = 70$ અને $(\alpha) = 50$ હોય તો આ માહિતી સંગત છે કે કેમ તે જણાવો.

(vi) સંપૂર્ણ ધન સહસંબંધનું એક ઉદાહરણ આપો.

2. (A) (1) નિયત સંબંધાંક એટલે શું ? તેના કોઈપણ પાંચ ગુણધર્મો જણાવો.

(2) નીચેની માહિતી પરથી બંને નિયતસંબંધ રેખાના સમીકરણો મેળવો :

x	120	90	80	150
y	40	36	40	44

અથવા

(1) જો નિયત સંબંધ રેખાના સમીકરણો $3x + 2y - 60 = 0$ અને $6x + y - 75 = 0$ હોય તો x અને y ના મધ્યકો અને સહસંબંધાંક શોધો. જો x નું પ્રમાણિત વિચલન 2 હોય તો y નું પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

(2) નીચેની માહિતી પરથી $y = 50$ માટે x અને $x = 90$ માટે y નું અનુમાન મેળવો.

	x	y
મધ્યક	100	40
પ્ર.વિ.	5	2
સહસંબંધાંક = 0.8		

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગણો :

(i) x ની y પરની નિયતસંબંધ રેખાનું સમીકરણ $3x - 5y + 12 = 0$ છે તો તેના નિયતસંબંધાંકની કિંમત શોધો.

(ii) જો $\bar{x} = 10$ અને y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખાનું સમીકરણ $2x + 3y - 41 = 0$ હોય તો $\bar{y}$ ની કિંમત શોધો.

(iii) જ્યારે બંને નિયત સંબંધ રેખાઓ એકાકાર થાય ત્યારે r = _____ હોય અને જ્યારે પરસ્પર લંબ હોય ત્યારે r = _____ હોય.

(A) (1) ધંધાકીય પૂર્વાનુમાન એટલે શું ? તેના ઉપયોગો જણાવો. 7

(2) નીચેની માહિતી પરથી દ્વિઘાતી પરવલય વલણ મેળવો અને વર્ષ 1996 નું પૂર્વાનુમાન મેળવો. 7

વર્ષ	1991	1992	1993	1994	1995
વેચાણ (લાખ ₹ માં)	12	9	10	15	24

અથવા

(1) $\alpha = 0.4$ અને શરૂઆતનું પૂર્વાનુમાન 100 લઈ નીચેના વર્ષો માટે પૂર્વાનુમાન મેળવો.

વર્ષ	2001	2002	2003	2004	2005
ઉત્પાદન	120	132	145	161	186

(2) નીચેની માહિતી પરથી સુરેખ વલણનું અન્વાયોજન કરો. તે પરથી વર્ષ 2019 માટે પૂર્વાનુમાન શોધો.

વર્ષ	2008	2010	2012	2014	2016	2018
નફો (કરોડ ₹)	120	132	144	156	168	180

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો : 3

(i) જો સુરેખ વલણ $y = 10 + 3x$ જ્યાં, y = ઉત્પાદન અને $x = \left(\frac{\text{વર્ષ} - 2015}{1}\right)$ હોય તો વર્ષ 2020 માટે ઉત્પાદનનું પૂર્વાનુમાન શોધો.

(ii) જો પ્રચલિત સંકેતોમાં $S_2 = 105$, $S_3 = 112$ અને $S_4 = 120$ હોય તો ΔS_3 ની કિંમત શોધો.

(iii) સુરેખ વલણના અન્વાયોજનમાં પાંચ વર્ષની માહિતી માટે પ્રચલિત સંકેતોમાં $\Sigma x = 0$ અને $\Sigma y = 70$ હોય તો સુરેખ વલણના અચળ પદ 'a' ની કિંમત શોધો.

(iv) ધંધાકીય પૂર્વાનુમાનની આલેખની રીતની મુખ્ય મર્યાદા જણાવો.

4. (A) (1) સાદો મૃત્યુદર અને પ્રમાણિત મૃત્યુદર સમજાવો. એક શહેરની કુલ વસ્તી 22 લાખ છે જેમાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ 6:5 છે. કુલ સ્ત્રીઓમાંથી 60% સ્ત્રીઓ પ્રજનન વયમાં છે. જો તે શહેરનો સામાન્ય પ્રજનન દર 30 હોય તો સાદો જન્મદર શોધો. 7

(2) નીચેની માહિતી પરથી કયું શહેર તંદુરસ્તીની દૃષ્ટિએ વધુ ચઢિયાતું છે તે શોધો : 7

ઉંમર	શહેર A		શહેર B	
	વસ્તી	મૃત્યુ સંખ્યા	વસ્તી	મૃત્યુ સંખ્યા
0 – 5	6000	300	7000	315
5 – 15	30000	480	40000	720
15 – 45	44000	440	35000	455
45 – 60	16000	352	12000	240
> 60	4000	100	6000	90

અથવા

(1) નીચેની માહિતી પરથી CBR, GFR, SFR તથા TFR શોધો :

ઉંમર	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
સ્ત્રીઓની સંખ્યા	32000	30000	28000	26000	24000	22000	18000
જીવિત જન્મ સંખ્યા	960	3600	4340	2600	1800	550	90

(કુલ વસ્તી = 7 લાખ)

(2) નીચેની માહિતી પરથી CDR અને SDR શોધો :

ઉંમર	શહેર A		શહેર B	
	વસ્તી હજારમાં	મૃત્યુ દર	વસ્તી હજારમાં	મૃત્યુ દર
0 – 5	7	40	8	24
5 – 25	40	18	24	12
25 – 50	20	13	30	18
> 50	5	44	6	50

(b) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો : 3

(i) એક શહેર માટે પ્રજનનવયની સ્ત્રીઓના જુદા જુદા વયજૂથ માટે પ્રજનન દરો અનુક્રમે 10, 62, 125, 85, 66, 25 અને 5 છે. આ માહિતી પરથી સામાન્ય પ્રજનનદર શોધો.

(ii) એક શહેરની કુલ વસ્તી 50 હજાર છે અને કોઈ વર્ષે દર હજારે 25 લોકો મૃત્યુ પામે છે, તો તે વર્ષે કુલ કેટલા લોકોનું મૃત્યુ થયું હશે તે શોધો.

(iii) TFR = 2000 નું અર્થઘટન કરો.

(iv) એક શહેરનો સાદો જન્મદર તેના સામાન્ય પ્રજનન દર કરતાં હંમેશા _____ હોય છે.

(a) ઓછો (b) વધુ

(c) સમાન (d) ચોક્કસ કહી શકાય નહિ

Seat No. : _____

NE-138

November-2019

B.Com., Sem.-I

SE-101 (B) : Statistics

ime : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

Instructions : (1) Figures on right shows marks.

(2) Simple calculator is allowed.

(a) (1) What is meant by probable error ? Write its formula and state its any one use.

Find the value of r if n = 10, $\Sigma x = 30$, $\Sigma y = 50$, $\Sigma xy = 180$, $S_x = 2$ and $S_y = 3$. 7

(2) Find the correlation coefficient from the following data : 7

y \ x	0-10	10-20	20-30
5	2	1	–
6	1	2	–
7	–	3	–
8	–	–	1

OR

(1) What is meant by association of attributes ? Give one example of each, positive and negative association.

The following information is obtained for studying the association between permanent job and stress in life. Out of total 500 people 300 have permanent job and of them 100 people are stressed. Out of total number of people, 250 people are having stress in their life. Find the coefficient of association between permanent job and having stress. 7

(2) Find rank correlation coefficient from the following data : 7

x	25	60	80	60	45	50
y	40	90	65	90	65	90

(b) Answer the following questions (any **four**)

(i) Between x and y, r = 0.67 then between $(3x + 2)$ and $(5y - 7)$, r = _____.

(a) 0.33 (b) – 0.33

(c) 0.67 (d) – 0.67

(ii) For each pair of the observations in the method of rank correlation $R_x = R_y$ then r = _____.

(a) – 1 (b) 1

(c) 0 (d) 0.5

(iii) Find the value of (AB) if the attributes A and B are independent and N = 500, (A) = 50, (B) = 150.

(iv) If all the points are on one slating line in a scatter diagram then the value of correlation coefficient is _____.

(a) Only 1 (b) Only – 1

(c) ± 1 (d) 0

(v) In usual notations, for a 2 × 2 contingency table $(\alpha B) = 70$ and $(\alpha) = 50$. Check whether this data is consistent or not.

(vi) Give one illustration of perfect positive correlation.

2. (a) (1) What is meant by a regression coefficient ? Write any five properties of it.

(2) Find the equations of both the regression lines from the following data :

x	120	90	80	150
y	40	36	40	44

OR

(1) The equations of regression lines are $3x + 2y - 60 = 0$ and $6x + y - 75 = 0$. Find the means of x and y, and the correlation coefficient. Find the S.D of y if the S.D. of x is 2.

(2) Estimate x for y = 50 and estimate y for $x = 90$.

	x	y
Mean	100	40
S.D.	5	2
Correlation coefficient = 0.8		

(b) Calculate any **two** from the following :

(i) Find the regression coefficient if the regression line of x on y is $3x - 5y + 12 = 0$.

(ii) The regression line of y on x line is $2x + 3y - 41 = 0$ and $\bar{x} = 10$. Find the value of $\bar{y}$.

(iii) When both the regression lines are coincide then r = _____ and when the lines are perpendicular to each other then r = _____.

(a) (1) What is meant by Business Forecasting ? State its uses. 7

(2) Obtain second degree parabolic trend from the following data and forecast for the year 1996. 7

Year	1991	1992	1993	1994	1995
Sales (in lakh ₹)	12	9	10	15	24

OR

(1) By taking $\alpha = 0.4$ and initial forecasting as 100, find forecasts for the following years.

Year	2001	2002	2003	2004	2005
Production	120	132	145	161	186

(2) Fit an equation of linear trend to the following data and forecast for the year 2019.

Year	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Profit (crores ₹)	120	132	144	156	168	180

(b) Answer any **three** of the following : 3

(i) The equation of a linear trend $y = 10 + 3x$, where y = production and $x = \left(\frac{\text{Year} - 2015}{1}\right)$. Find the forecast of the production of year 2020.

(ii) In usual notations $S_2 = 105$, $S_3 = 112$ and $S_4 = 120$, find the value of ΔS_3.

(iii) For fitting of a linear trend of five years data, in usual notations $\Sigma x = 0$ and $\Sigma y = 70$ then find the value of the constant term 'a' of the linear trend.

(iv) State the main limitation of graphical method of business forecasting.

(a) (1) Explain crude death rate and standardized death rate. The total population of a city is 22 lakhs and the ratio of males and females is 6:5. Of total females 60% of them are in child bearing age group. Find the crude birth rate if the general fertility rate of the city is 30. 7

(2) Which city is healthier from the following : 7

Age	City A		City B	
	Population	Deaths	Population	Deaths
0 – 5	6000	300	7000	315
5 – 15	30000	480	40000	720
15 – 45	44000	440	35000	455
45 – 60	16000	352	12000	240
> 60	4000	100	6000	90

OR

7

P.T.O.

(1) Find CBR, GFR, SFR and TFR from the following data :

Age	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
No. of females	32000	30000	28000	26000	24000	22000	18000
No. of live births	960	3600	4340	2600	1800	550	90

(Total Population = 7 lakhs)

(2) Find CDR and SDR from the following data :

Age	City A		City B	
	Population (in thousand)	Death Rate	Population (in thousand)	Death Rate
0 – 5	7	40	8	24
5 – 25	40	18	24	12
25 – 50	20	13	30	18
> 50	5	44	6	50

(b) Answer any **three** from the following :

(i) The fertility rates of different age groups in fertility period for women of a city are 10, 62, 125, 85, 66, 25 and 5. Find the general fertility rate.

(ii) The total population of a city is 50 thousand and in an year 25 people were died from every thousand people. Find the total number of deaths in the year.

(iii) Interpret TFR = 2000.

(iv) The crude birth rate of a city is always _____ its general fertility rate.

(a) less than (b) more than

(c) equal (d) can't said any specific

Seat No. : _____

NA-105

November-2019

B.Com., Sem.-1

Principles of Economics-01
(New Syllabus)

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુ પ્રશ્નોના માર્ક્સ દર્શાવિલ છે.

1. (A) ઘટતા સીમાંત તુષ્ટીગુણનો નિયમ વિગતે ચર્ચો. 14

અથવા

સમસીમાંત તુષ્ટીગુણના નિયમને આધારે માંગનો નિયમ તારવો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 4

(i) તર્કબદ્ધ ગ્રાહક, અધિકતમ તુષ્ટીગુણ મેળવવાનો પ્રયાસ કરે છે.

(ii) જ્યારે સીમાંત તુષ્ટીગુણ (MU) શૂન્ય હોય છે ત્યારે કુલ તુષ્ટીગુણ (TU) અધિકતમ હોય છે.

(iii) જ્યારે કિંમત રેખા સીમાંત તુષ્ટીગુણ (MU)ને છેદે છે ત્યારે ગ્રાહક સમતુલામાં હોય છે.

(iv) તુષ્ટીગુણ એટલે માત્ર આનંદ.

2. (A) તટસ્થ રેખાની વ્યાખ્યા આપો તેમજ તેના લક્ષણો ચર્ચો. 14

અથવા

આવક અસર, અવેજી અસર તેમજ કિંમત અસરનો ખ્યાલ આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(B) નીચેનાં વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 4

(i) તટસ્થ રેખા વિશ્લેષણ (ordinal) ક્રમવાચક વિશ્લેષણ પર આધારિત છે.

(ii) સંખ્યાત્મક તુષ્ટગુણનો ખ્યાલ માર્શલે આપ્યો.

(iii) કિંમત રેખા ઋણ ઢાળવાળી હોય છે.

(iv) અવેજી અસર હંમેશા ઋણાત્મક હોય છે.

3. (A) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું ? માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

માંગની આવક સાપેક્ષતાનો ખ્યાલ તેમજ પ્રકારો સમજાવો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 3

(i) જ્યારે માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા $E_d = 0$ હોય છે ત્યારે માંગ રેખા Y ધરી ને સમાંતર હોય છે.

(ii) લક્ઝરી-મોજશોખની વસ્તુઓ માટે માંગની આવક સાપેક્ષતા હકારાત્મક તેમજ એકમથી વધુ હોય છે.

(iii) પેઢીની કુલ આવકમાં વધારો થશે કિંમત ઘટવાથી જો માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા ($E_d > 1$) એકમથી વધુ હશે.

4. (A) પરિવર્તનશીલ સાધન પ્રમાણનો નિયમ આકૃતિ સહિત સમજાવો. 14

અથવા

ઉત્પાદન વિધેયનો ખ્યાલ, લક્ષણો તેમજ પ્રકારો સમજાવો.

(B) નીચેનાં વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : 3

(i) ઉત્પાદન વિધેય સાધન પ્રમાણ તેમજ ઉત્પાદન વચ્ચે સંબંધ દર્શાવે છે.

(ii) લાંબાગાળે પેઢીને કદ લાભ પ્રાપ્ત થાય છે.

(iii) ટૂંકાગાળામાં તમામ સાધનો ફેરફારક્ષમ હોય છે.

Seat No. : _____

NA-105

November-2019

B.Com., Sem.-I

Principles of Economics-01
(New Syllabus)

Time : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

Instructions : (1) Answer the following questions.
(2) Questionwise marks indicated at the right side.

1. (A) Explain the law of diminishing marginal utility in detail. 14

OR

Derive the law of demand on the basis of law of equi-marginal utility.

(B) State whether the following statements are true or false : 4

(i) A rational consumer aims at maximizing utility.

(ii) When MU is zero, TU is maximum.

(iii) A consumer is in equilibrium when price line cuts MU curve.

(iv) Utility means pleasure only.

2. (A) Define an indifference curve and discuss its characteristics. 14

OR

Explain the concept of income effect, substitution effect and price effect with the help of diagrams.

(B) State whether the following statements are true or false : 4

(i) Indifference curve analysis is based on ordinal utility.

(ii) Marshall developed the concept of cardinal utility.

(iii) Price line is negatively sloped.

(iv) Substitution effect is always negative.

3. (A) What is price elasticity of demand ? Discuss the various types of price elasticity of demand. 14

OR

Explain the meaning and types of income elasticity of demand.

(B) State whether the following statements are true or false : 3

(i) When price elasticity of demand $E_d = 0$, the demand curve is parallel to Y axis.

(ii) For luxury good, income elasticity of demand is positive and greater than 1.

(iii) Firm's total revenue will increase with the fall in the price of the product if $E_d > 1$.

4. (A) Explain with diagrams the law of variable proportion. 14

OR

Explain the meaning, characteristics and types of production function.

(B) State whether the following statements are true or false : 3

(i) Production function shows relation between factor amount and output.

(ii) Returns to scale emerge in the long-run.

(iii) In economics, short-run refer to all factors are variable.

Seat No. : 04520

NB-117

November-2019

B.Com., Sem.-I

102 : Human Resource Management

Time : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

1. નીચેના જવાબ લખો.

(અ) માનવ સાધન સંચાલનનાં કાર્યો અને તેના ઉદ્દેશો વર્ણવો. 14

અથવા

(i) માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો. 7

(ii) માનવ સંસાધન આયોજનનાં ફાયદા વર્ણવો. 7

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (પાંચમાંથી ગમે તે ચાર) 4

(i) માનવ સાધન સંચાલન એ _____ વિચારસરણી છે.

(અ) પુરાણી (બ) આધુનિક

(ક) રૂઢિગત (ડ) સુધારાત્મક

(ii) માનવ સંસાધન આયોજનનું પ્રથમ ચરણ _____ છે.

(અ) માહિતી એકઠી કરવી (બ) માનવ સંસાધન માંગ આધારણ

(ક) એકમનાં ધ્યેયની સ્પષ્ટતા (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(iii) નીચેનામાંથી કયું માનવ સાધન સંચાલકની ભૂમિકા નથી.

(અ) સલાહકારની (બ) મધ્યસ્થીની

(ક) સ્વયંસુધારકની (ડ) પ્રવકતાની

(iv) નીચેનામાંથી કયા પરિબળનો માનવ સંસાધન આયોજનનાં આંતરિક પરિબળોમાં સમાવેશ થતો નથી.

(અ) સામાજિક (બ) ધંધાનું કદ

(ક) ઉત્પાદન ખર્ચ (ડ) નાણાકીય સાધન

(v) કારખાનામાં જૂના કામદારો નોકરી છોડી જાય અને નવા કામદારોને રાખવામાં આવે એવી ફેરબદલી એટલે _____ .

(અ) ગેરહાજરી (બ) મજૂર ફેરબદલી

(ક) બઢતી (ડ) બદલી

2. નીચેના જવાબ લખો.

(અ) ભરતીની પ્રક્રિયા અને તેનું મહત્ત્વ ચર્ચો. 14

અથવા

(i) તાલીમની પ્રક્રિયા જણાવો. 7

(ii) માનવસાધન વિકાસની જરૂરિયાત સમજાવો. 7

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (પાંચમાંથી ગમે તે ચાર) 4

(i) શ્રી રિચાર્ડ ઉરબ્રોકના મત મુજબ પસંદગીનું પ્રથમ ચરણ _____ છે.

(અ) રૂબરૂ મુલાકાત (બ) પ્રાથમિક મુલાકાત

(ક) ઉમેદવારનું સ્વાગત (ડ) પસંદગી

(ii) કર્મચારીને ચોક્કસ કાર્ય કરવા માટે _____ ની પ્રક્રિયા જ્ઞાન અને કૌશલ્યમાં વધારો કરે છે.

(અ) પસંદગી (બ) તાલીમ

(ક) ભરતી (ડ) નિભણૂક

(iii) તાલીમનું કાર્યક્ષેત્ર _____ .

(અ) વિશાળ (બ) અતિ વિશાળ

(ક) મર્યાદિત (ડ) ઉપરમાંથી કોઈપણ નહીં

(iv) નીચેનામાંથી કઈ માનવ સંસાધન વિકાસની પદ્ધતિ નથી ?

(અ) કામગીરી મૂલ્યાંકન (બ) સંભવિત મૂલ્યાંકન

(ક) કારકિર્દી વિકાસ (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(v) નીચેનામાંથી કઈ પરોક્ષ ભરતીની પદ્ધતિ નથી ?

(અ) રોજગાર વિનિમય સંસ્થા (બ) વેઈટિંગ લિસ્ટની પ્રથા

(ક) મજૂરસંઘો દ્વારા ભરતી (ડ) શૈક્ષણિક સંસ્થા દ્વારા ભરતી

3. નીચેના જવાબ લખો.

(અ) કર્મચારીઓની બઢતીનાં ધોરણો વિસ્તૃત રીતે સમજાવો. 14

અથવા

(i) માનવ સાધનનું મનોવૈજ્ઞાનિક મૂલ્યાંકન સમજાવો. 7

(ii) જુસ્સાને વધારવા માટેનાં ઉપાયો વર્ણવો. 7

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (ચારમાંથી ગમે તે ત્રણ) 3

(i) _____ દ્વારા ઊંચો હોદ્દો મેળવે છે, તેના પગાર, ભોભા અને જવાબદારીમાં ફેરફાર થાય છે જે ઊંચો હોય છે.

(અ) અપકર્ષ (બ) બરતરફ

(ક) બઢતી (ડ) બઢતી

(ii) મૂલ્યાંકનકારોમાં નીચેનાનો સમાવેશ થતો નથી.

(અ) સરકાર (બ) સલાહકાર

(ક) સમોવડિયા (ડ) તાબેદારો

(iii) નીચેનામાંથી કયુ જુસ્સાનું પરિબળ નથી ?

(અ) કર્મચારી પોતે (બ) સંચાલકોનું વલણ

(ક) કંપનીનો ઉદ્દેશ (ડ) ઉપરનામાંથી એકપણ નહી

(iv) નીચેનામાંથી કયુ અપકર્ષનુ કારણ છે ?

(અ) કર્મચારીની આવડતમાં ઘટાડો

(બ) અનુભવ

(ક) ઉચાપત અટકાવવા

(ડ) ઉપરનામાંથી એકપણ નહી

4. નીચેના જવાબ લખો.

(અ) કાર્યરચનાનાં વિવિધ અભિગમો સમજાવો. 14

અથવા

(i) કાર્યજીવનની ગુણવત્તાનાં ખાસ ઘટકો સમજાવો. 7

(ii) ગુણવત્તા વર્તુળનું વ્યવસ્થાતંત્રીય માળખુ વર્ણવો. 7

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (ચારમાંથી ગમે તે ત્રણ) 3

(i) ગુણવત્તા વર્તુળની શરૂઆત _____ માં થઈ.

(અ) ભારત (બ) ચીન

(ક) અમેરિકા (ડ) જાપાન

(ii) કાર્ય જીવનની ગુણવત્તા સુધારવા માટે _____ પગલા લેવા જોઈએ.

(અ) જોબ સલામતી (બ) કારકિર્દી વિકાસ

(ક) કલ્યાણકારી પગલાં (ડ) ઉપરના બધા વિકલ્પો

(iii) કાર્યરચના અંગે _____ સૌપ્રથમ વૈજ્ઞાનિક સંચાલનના અભિગમની રજૂઆત કરી.

(અ) ફ્રેડરિક ટેલર (બ) ગ્રીલબ્રેથ

(ક) મેરિક (ડ) ઈમર્સન

(iv) _____ માં એક જ પ્રકારનાં એકથી વધુ કામ એક કામદારને સોંપવામાં આવે છે.

(અ) કાર્ય વિસ્તૃતીકરણ (બ) કાર્ય સમૃદ્ધીકરણ

(ક) કાર્ય ફેરબદલી (ડ) કાર્ય પુનઃરચના

Seat No. : _____

NB-117

November-2019

B.Com., Sem.-I

102 : Human Resource Management

Time : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

Write the following :

(A) Explain the functions of Human resource management and its objectives. 14

OR

(i) Discuss the factors affecting Human Resource Planning. 7

(ii) Explain the importance of Human Resource Planning. 7

(B) Multiple Choice Questions. (any **four** out of **five**) 4

(1) HRM is a _____ philosophy.

(a) old (b) modern

(c) rigid (d) curative

(2) _____ is the first stage of human resource planning.

(a) Collecting data (b) Forecasting manpower demand

(c) Determining the goal (d) None of these

(3) Which one of the following is not a role of human resource manager ?

(a) Counsellor (b) Mediator

(c) Self-improvement (d) Spokesman

(4) Which one of the following is not internal factor affecting human resources planning ?

(a) Social (b) Size of business

(c) Production cost (d) Financial resource

(5) Appointing new employees in place of old employees who leaves the organization is referred to as _____.

(a) Absenteeism (b) Labour turnover

(c) Promotion (d) Transfer

2. Write the following :

(A) Discuss the recruitment procedure and its advantages.

OR

(i) Explain the procedure of training.

(ii) Explain needs of human resource development.

(B) Multiple Choice Questions. (any **four** out of **five**)

(1) _____ is the first stage of selection according to Richard Uhrbroch.

(a) Interview (b) Preliminary Interview

(c) Reception of applicant (d) Placement

(2) _____ is an act of increasing the knowledge and skill of a worker for doing a certain job.

(a) Selection (b) Training

(c) Recruitment (d) Placement

(3) The scope of training is _____.

(a) wide (b) broad

(c) limited (d) none of these

(4) Which one is not technique of human resource development ?

(a) Performance appraisal (b) Potential appraisal

(c) Career development (d) None of these

(5) Which one is not method of external sources of recruitment ?

(a) employment exchange (b) waiting list

(c) labour unions (d) educational institutions

3. Write the following :

(A) Explain in detail the basis of promotion of employees.

OR

(i) Explain the psychological appraisal of human resource.

(ii) Describe measure of improve morale.

Multiple Choice Questions. (any **three** out of **four**) 3

(1) In case of _____ a new position is attained which is better than the present one in terms of pay, status and work responsibility.

(a) Demotion (b) Dismissal

(c) Transfer (d) Promotion

(2) Which one is not included in performance appraiser ?

(a) Government (b) Consultants

(c) Peers (d) Subordinates

(3) Which one is not a factor of morale ?

(a) Employee himself (b) Attitude of management

(c) Objectives of company (d) None of these

(4) Which one is factor of demotion ?

(a) Reduced capacity of employee

(b) Experience

(c) To avoid misuse of funds

(d) None of these

Write the following :

(A) Explain different approaches of job design. 14

OR

(i) Discuss the special components of quality of work life. 7

(ii) Explain organizational structure of quality circles. 7

(B) Multiple Choice Questions. (any **three** out of **four**) 3

(1) The quality circles were started in _____.

(a) India (b) China

(c) U.S.A. (d) Japan

(2) _____ steps should be taken to improve quality of work life.

(a) Job safety (b) Career development

(c) Welfare measures (d) All of the above

(3) Scientific management approach has introduced for job designing by _____.

(a) Frederick Taylor (b) Gilbreth

(c) Merrick (d) Emerson

(4) In which of the following job, worker has been given a more than one tasks in same work ?

(a) Job enrichment (b) Job enlargement

(c) Job rotation (d) Job redesign

Seat No. : _____

NC-115

November-2019

B.Com., Sem.-I

Commercial Communication – I

(New Course)

Time : 2:30 Hours] [Max. Marks : 70

1. Write a detailed note on the process of Communication. 17

OR

Explain the objectives of Communication.

2. Write short notes on any **TWO** of the following : 17

(1) E-Communication : Various Forms

(2) E-Meetings : Advantages and Limitations

(3) E-Commerce

(4) E-Governance

3. Draft an application for the post of an Assistant Sales Manager. 17

OR

Discuss some important tips for facing interview.

4. Do as directed : 19

(A) Re-write the sentences using correct options :

(1) My little son likes to watch the _____ channel. (cartoon/ carton)

(2) You will have a summer _____ of five weeks. (vacation / vocation)

(3) Do you _____ credit cards ? (except / accept)

(4) I have deposited a _____ of ₹ 10,000 into my account. (check / cheque)

(5) The _____ of this city is very good. (weather / whether)

(6) Dr. Ambedkar was the _____ architect of the Constitution of India. (principal/ principle)

(B) Match the following :

A	B
Severe	Qualified
Hoard	Introduction
Merry	Harsh
Foreword	Store
Eligible	Happy

(C) State whether the following statements are **TRUE** or **FALSE** :

(1) There is no need of a sender in the process of communication.

(2) Listening is not important in communication.

(3) E-communication saves time and money.

(4) E-banking provides quick services to the customers.

(D) Choose the correct option :

(1) There are _____ steps in the process of communication.

(a) five (b) seven (c) six

(2) Feedback is the _____ response to the message.

(a) receiver's (b) sender's (c) none of these

(3) ATM is a part of _____.

(a) mass communication

(b) E-banking

(c) non- governance

(4) E-governance means _____.

(a) economic governance

(b) electronic governance

(c) electrify governance

_____